گوزن‌های خوزستانی هم در برابر سیلاب مقاومت کردند

بیش از یک هفته از اعلام خبر گم شدن گوزن‌های زرد خوزستان به‌دلیل زیر آب رفتن سایت تکثیر و پرورش میانرود در منطقه حفاظت شده دز می‌گذرد، حالا ظاهرا تعدادی از آنها مشاهده شده اند؛این یعنی خبر خوش زنده بودن گوزن‌ها که تا پیش از این تصور می‌شد در سیلاب غرق شده باشند. بیش از ۲۰ راس گوزن در سایت منطقه حفاظت شده دز وجود داشت که حالا رئیس اداره پارک ملی دز خبر داده دو راس از آنها در روزهای اخیر مشاهده شده‌اند. رضا قبانچی پور با بیان این‌که تاکنون لاشه یا تلفاتی از گوزن‌های زرد سایت میانرود مشاهده نشده، گفت: احتمالاً تمامی گوزن‌های زرد گرفتار در سیلاب زنده هستند. وی در گفت‌وگو با ایسنا افزود: چند قسمت از سایت از جمله یک تپه مرتفع که محیط‌بانان ایجاد کرده‌اند، در سیلاب اخیر دچار آبگرفتگی نشده‌اند که در این بخش‌ها ردپایی از گوزن‌ها مشاهده شده. به گفته وی، دوربین‌های تله‌ای نیز در سایت نصب شده است که موفق به تصویربرداری از یک گوزن زرد نر شده‌اند. ضمن این‌که محیط‌بانان یک گوزن ماده را مشاهده کرده‌اند.

هشدار

میراث استان‌های شرقی و جنوبی، هدف جدید سیلاب

این روزها نعمت بارش‌ها به آسمان استان‌های تشنه و خشکیده هم رسیده؛ استان‌هایی مثل کرمان و سیستان و بلوچستان، فارس، هرمزگان و خراسان بزرگ. اما خب نعمت بارش‌ها در این مناطق هم سیلابی خانمان برانداز به‌راه انداخته؛ سیلابی که برخی جاده‌ها را با خود برده و از سر برخی روستاها گذشته. سیلاب در این استان‌ها هم به میراث تاریخی و فرهنگی رحم نکرده.

در خراسان رضوی، مرجان اکبری، معاون میراث فرهنگی استان گفته بارندگی‌های اخیر به حدود ۲۰ بنای تاریخی استان آسیب وارد کرده و سر در ورودی باغ نشاط شهر فیروزه ریخته و اکنون هم شاهد آبگرفتگی برخی از بناهای تاریخی استان مثل مسجد جامع کلات هستیم. علیرضا جلال‌زایی، سرپرست میراث فرهنگی سیستان و بلوچستان هم گفته بارندگی‌های اخیر آسیب‌های جزئی به بناهای تاریخی وارد کرده و تعدادی از بناهای تاریخی در بلوچستان آسیب دیدند. اما خوشبختانه فعلا وضعیت شهر سوخته مناسب است.

بارش‌های سنگین در برخی مناطق استان کرمان هم به طغیان دو رودخانه در شهرستان «راور» منجر شده. در همین راستا غلامرضا فرخی، مدیرکل میراث فرهنگی استان کرمان از تعطیلی موزه باستان‌شناسی شهر جیرفت که در نزدیکی رودخانه هلیل‌رود قرار دارد، خبر داد و گفت: درحال حاضر اشیای موزه جیرفت را جمع‌آوری و در صندوق قرار دادیم تا اگر شاهد وقوع اتفاقی خاص باشیم آمادگی انتقال اشیای موزه را به محلی امن داشته باشیم. این موزه تا اطلاع ثانوی و تا زمان پایداری وضعیت جوی تعطیل خواهد بود.

به گفته او، تاکنون بارش‌ها به بناهای تاریخی و محوطه‌های باستانی جنوب استان کرمان خسارتی وارد نکرده است.

عکس: جام جم

مسجد«مرویها» در مشهد با حفظ نام و هویت میراثی به مکانی دیگر منتقل می‌شود

مسجدی که پرواز می‌کند

علیرضا سلیمان‌نوری

جام جم

اجرای طرح بهسازی و نوسازی بافت پیرامون حرم مطهر رضوی که آغاز شد، جدای از تخریب‌های بسیار، واکنش‌های منفی و مثبت زیادی را هم به‌دنبال داشت. این واکنش‌ها وقتی شدت می‌یافت که قرار بود مسجد یا مکانی تاریخی مثل مسجد ثبت ملی شده حوض معجردار تخریب شود. در این میان بناهای دیگری هم بودند که تا بحث تخریبشان پیش آمد، واکنش‌هایی را به‌دنبال داشت مثل مسجد مرویها در محله نوغان ۴ یا تپه المحله. درخصوص مسجد مرویها اما جلسات متعددی با حضور نمایندگانی از تمام نهادهای شهری و میراثی و اوقافی تشکیل شد که خروجی‌اش جابه‌جایی این مسجد با حفظ هویت تاریخی آن بود که هم‌اکنون درحال اجراست. با این حال در روزهای اخیر موجی در فضای مجازی به راه افتاده که تلاش دارد این مسجد را تاریخی و تخریب آن را غیرقانونی و نادرست اعلام کند.

برای همین خبرنگار ما در مشهد دوباره سراغ این مسجد، تاریخچه‌اش و سرگذشتی که از زمان اجرای طرح بهسازی و نوسازی بافت پیرامون حرم داشته، رفته تا هم پاسخی به شبهات فضای مجازی باشد و هم ما را از حال این مسجد و روند طرح بهسازی منطقه ثامن باخبر کند.

> اجرای طرح اولیه بهسازی اطراف حرم مطهر رضوی در نیمه نخست دهه ۵۰ آغاز شد و با گذشت حدود ۴۰ سال حدود ۵۵ درصد پیشرفت داشته است

تنها چند روز بعد از ابلاغ حکم حجت‌الاسلام والمسلمین مروی، تولیت جدید آستان قدس رضوی از سوی مقام معظم رهبری برخی افراد به مطرح کردن مجدد پرونده تخریب مسجد مرویهای مشهد در فضای مجازی پرداختند تا شاید این تشابه نام باعث تغییراتی در سرنوشت مکانی مسجد و البته طرح‌های اجرایی در اطراف حرم شود، غافل از آن‌که داستان مسجد مرویها از زمان تاسیس تاکنون وقایع بسیاری را به خود دید که آخرین آن بازسازی آن پس از یک آتش‌سوزی درونی در سال‌های پایانی دهه ۶۰ و آغازین دهه ۷۰ بود. گستردگی این بازسازی به حدی بود که تمام آثار سازه اولیه بنا و البته تغییرات مختلف ساختمانی رخ داده در آن طی حدود ۱۳۰ سال گذشته را نابود کرد تا به این ترتیب از منظر ساختمانی، هویت مسجد کاملا نو شده باشد.

با این وجود مسجد به کار خود ادامه می‌داد و نمازهای روزانه در آن برگزار و آیین‌های مذهبی در آن اجرا می‌شد تا این‌که در جریان اجرای طرح نوسازی و بهسازی بافت اطراف حرم مطهر رضوی نوبت به تپه المحله و سازه‌های مختلف ساختمانی موجود در آن رسید. در این هنگام بود که برخی فعالان هویتی و البته مسؤولان فرهنگی شهر به تکاپو افتادند تا از نابودی کامل این قطعه از هویت شهر مشهد جلوگیری کنند. در همین راستا در میانه تیرماه سال ۹۷ جلسه‌ای با حضور رئیس کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر مشهد، شهردار منطقه ثامن، تعدادی از فعالان سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه هویت مشهد، مدیر قطاع ۲ شهرداری ثامن که مسجد در آن محدوده قرار داشت و متولیان آن برگزار شد. جلسه‌ای که حاضران در آن با توجه به این‌که هیچ اقدامی از سوی میراث فرهنگی برای ثبت این بنا تا آن زمان صورت نگرفته بود و همچنین هیچ اثری از مسجد اولیه به جز نام آن باقی نمانده بود و سرانجام رضایت کامل متولیان بنا با هم بر حفظ میراث ناملموس مسجد مرویها یعنی تاریخچه، نام و فعالیت‌های آن و صد البته انتقال بنا به نزدیک‌ترین محدوده ممکن توافق کردند؛ توافقی که البته مقررشد پس از همراه شدن ادارات اوقاف و امور خیریه و میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان با آن اجرایی شود. پس از این جلسه مدتی موضوع مسجد مرویها از صفحه رادار رسانه‌های تابستان محو شد تا این‌که به ناگاه در اواخر آبان ماه همان سال حجت‌الاسلام پژمانفر یکی از نمایندگان مشهد در مجلس شورای اسلامی که عضو کمیسیون فرهنگی مجلس هم هست با صدور بیانیه‌ای نسبت به تخریب این مسجد هشدار داد. او در بیانیه خود تلاش برای تخریب مسجد مرویها را پروژه‌ای مشابه تخریب مسجد معجردار دانست و خواستار دخالت مسؤولان مختلف مشهدی برای جلوگیری از این تخریب شد.

فقط حفظ هویت فرهنگی

نخستین فردی که به این سخنان واکنش نشان داد رئیس کمیسیون فرهنگی شورای شهر مشهد بود. احسان اصولی که به همت وی نخستین جلسه برای تعیین وضعیت مسجد در تیرماه برگزار شده بود، در پاسخ به عضو مشهدی کمیسیون فرهنگی مجلس گفت: ساختمان مسجد مروی ها، بنای تاریخی و میراثی نیست اما از سوی دیگر، این مسجد میزبان برنامه‌های فرهنگی بسیاری بوده و هیات ابوالفضلی‌های آن هم از هیات‌های قدیمی مشهد بوده و سال‌ها قدمت دارد و بر این اساس، از جمله میراث معنوی شهر به حساب می‌آید و لازم است هویت فرهنگی و نه کالبدی این مسجد حفظ شود. وی افزود: با توجه به این امر و براساس اقداماتی که شهرداری منطقه ثامن انجام داده، قرار است در نزدیکی همان محل که در مسیر هم نباشد، زمینی را در اختیار تولیت مسجد قرار دهند و بنای جدید مسجد در آنجا احداث شود و هماهنگی لازم بین تولیت مسجد و اداره اوقاف نیز شکل گرفته است.

جابه‌جایی با تایید همگان

مرجان اکبری، معاون میراث فرهنگی خراسان رضوی هم در این باره گفت: مسجد مرویها برخلاف مسجد حوض معجردار ثبت ملی نشده، بنابراین در حوزه میراث فرهنگی قرار نمی‌گیرد. باید گفت تمامی ابنیه اطراف حرم از اهمیت برخوردار هستند، اما برخی ارزش کالبدی دارند و برخی معنوی و حکم روح شهر را دارند، بنابراین نابودی کامل آنها مورد قبول میراث فرهنگی نیست. چند روز بعد از این سخنان بود که جلسه‌ای مشترک بین مدیرکل، معاون حقوقی اوقاف خراسان رضوی و مسؤول امور رسیدگی به مساجد مشهد و شهردار منطقه ثامن برگزار شد و حجت‌الاسلام احمدزاده که خود از فعالان مسجد مرویها بود، بر تبدیل به احسن این مسجد مهر تایید گذاشت تا روند انتقال آن به مکان در نظر گرفته شده جدید، آغاز شود.

حفظ نام و هویت مسجد

در همین راستا علی صابری، معاون برنامه‌ریزی شهرداری منطقه ثامن درباره آخرین وضعیت مسجد مرویها به ما گفت: با اجرایی شدن طرح بهسازی و نوسازی بافت پیرامون حرم مطهر رضوی، پلاک‌های وقفی مساجد متعددی به‌دلیل قرارگیری در طرح براساس قانون وقف درخصوص موقوفات و با توافقات انجام‌شده تبدیل به احسن شده است که مسجد مرویها یکی از این موارد است. پیش از این با تبدیل به احسن ۱۱ مسجد کوچک، مسجد امام خمینی در ابتدای راه باغ نعیم، حاشیه میدان امیرالمومنین احداث شده و همچنین مسجد امام صادق(ع) که همچون مسجد مرویها در مسیر شعاعی رضوان قرار داشت با تکیه علی‌اکبری‌ها بدون هیچ حاشیه‌ای ادغام شد. صابری افزود: مسجد مرویها هم با توجه به قرارگیری در محدوده تقاطع خیابان شارستان رضوی و خیابان رضوان و با توافقات انجام‌شده با اداره اوقاف و نیز متولیان مسجد تبدیل به احسن شده و بنای جدید مسجد با حفظ نام و هویت میراث ناملموس آن در ابتدای کاشانی ۱۲ با رضایت کامل متولی موقوفه و نیز هیات امنای مسجد ایجاد خواهد شد.

نکته

مسجد مرویها مسجد شیعیان مرو تاریخی

اما مسجد مرویها کجاست و چه تاریخچه‌ای دارد؟ ماجرایی حدود ۱۳۰ ساله است. ماجرایی که نقطه آغاز آن بسته شدن قرارداد آخال بود. معاهده‌ای میان امپراتوری روسیه و ایران ناصرالدین‌شاهی که ۳۰ شهریور ۱۲۶۰ بسته شد و در جریان آن بخش‌های قابل توجهی از ایران از جمله بخارا، سمرقند، خیوه، مناطق ترکمن‌نشین شرق دریای خزر و البته مرو به حکومت تزاری واگذار شد. البته این قرارداد حاشیه بزرگ دیگری هم داشت و آن مهاجرت تعداد بسیار زیادی از ساکنان شیعه مرو به مشهد و سکونت آنها در این شهر بود. خاندان‌هایی که اغلب آنها در بخشی از کوچه اصلی ارتباط‌دهنده بالاخیابان مشهد به محدوده نوغان که در قدیم کوچه آب میرزا خوانده می‌شد و الان به نام نوغان ۴ شناخته می‌شود، ساکن شدند. درست در مرکز محدوده سکونت این خاندان‌های مروی در کوچه نوغان ۴، میدانگاهی قرار داشت که از همان زمان تاکنون تپه المحله نامیده می‌شود؛ میدانگاهی که در یک سمت آن در همان نخستین سال‌های حضور مرویها در مشهد، مسجد ساخته شده که مطابق رسم آن زمان مشهد به نام سازندگان آن مرویها نام گرفت. مسجدی که از زمان تاسیس تاکنون وقایع بسیاری را به خود دید که آخرینش بازسازی آن پس از یک آتش‌سوزی درونی در سال‌های پایانی دهه ۶۰ و آغازین دهه ۷۰ بود. گستردگی این بازسازی به حدی بود که تمام آثار سازه اولیه بنا و البته تغییرات مختلف ساختمانی رخ داده در آن طی حدود ۱۳۰ سال گذشته را نابود کرد تا به این ترتیب از منظر ساختمانی، هویت مسجد کاملا نو شده باشد.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۳۶۰

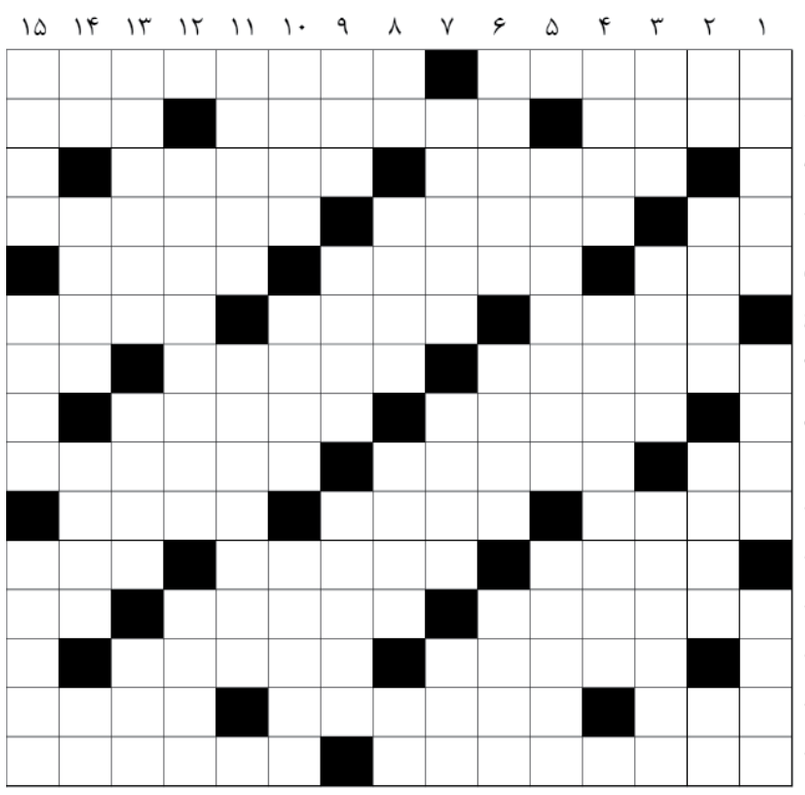

افقی: ۱) تخمین- محل ارائه خدمات پزشکی سرپایی ۲) مجهز به سلاح - پهلوان تورانی که به دست رستم کشته شد- ضربه‌ای با پا ۳) دهبان- رشوه‌خواری ۴) نشانه مصدر جعلی - وسیله توزین - بسیار شکیبا ۵) معشوق- پیش‌غذا - فرومایه ۶) دهمین سوره قرآن- دهمین خلیفه اموی - اشتباه لفظی یا رفتاری ۷) مشتری- فیلم زندگی کابوهای غرب - ضمیر جمع ۸) مذهب بومی ژاپن - پرستاری از مریض ۹) وقت ناتمام! - کتاب آثار منظوم شاعر- اشتهار ۱۰) سمت و سو - شفاعت کننده - توپ و تشر ۱۱) ادب آموختن - هم اندازه - اجازه ۱۲) بهبود زخم - علم طلسمات - ضمیری عربی ۱۳) محل آموختن درس- املاء ۱۴) پشت سر- ژتون- دعای پس از رکعت دوم نماز ۱۵) پادشاه متجاوز گورکانی - شهری در استان خوزستان.

عمودی: ۱) بندری در هند- بیرون رفتن- برادری ۲) خاک سفالگری- لاستیک رویی چرخ خودرو- آدمکش- شهر آستان حضرت عبدالعظیم(ع) ۳) غربال- روییدن- کامل نشده ۴) همبستگی- کنایه از آدم تازه به دوران رسیده است ۵) از سبک‌های ادبی فارسی- حمال ۶) آفریدگار - اصلاح عکس پس از ظهور- داروی افزایش تحرک گوارش ۷) شاهزاده - به اندازه لازم - کلمه هشدار ۸) راندن مزاحم - ورزشی رزمی- فلزی براق با ساختاری بلورین- مگابایت ۹) بهره وام- مستقیم- بسیار، فراوان ۱۰) تاریخ نگار- موقر- زن گندمگون ۱۱) حلال رنگ لاک ناخن- خیال‌پرداز و احساساتی ۱۲) سجل- پرهیزکردن ۱۳) شهری در اسکاتلند - خواب خوش- دومین کشور پرجمعیت جهان ۱۴) تخم مرغ انگلیسی- فرزند زال - تبعیدگاه ابوذر- تعجب زنانه ۱۵) شانه به سر - نافرمان - کتابت.

جدول ویژه

افقی: ۱) محل وسیع - کنایه از فقیر و تنگدست است ۲) ماده آرایشی مژه‌ها - ماه یازدهم فرنگی- رها و آزاد ۳) نوعی اسلحه کمری- فاقد بسته‌بندی ۴ - نشانه بیماری- برابر بودن- گواه مندی ۵) بندری در جنوب شرقی فرانسه - شماره‌ها - چاق و سرحال ۶) صفت باد- سمت چپ- برگشتن ۷) پادشاه بزرگ و قدرتمند- متحرک- تکرار حرفی ۸) اعمال انعکاسی - از تیم‌های فوتبال باشگاهی ایتالیا ۹) مردار - دستاویز - دریاچه چشمه‌های آبی‌سیبری ۱۰) پخته‌شده در آب - موزه پاریس - ارمغان ۱۱) ترسناک - همسایه روسیه - تنه درخت ۱۲) جنگجوی شجاع- گیاهی- پیشوند فعل مضارع ۱۳) رودخانه‌ها- بستر ۱۴) پسندیده- نوعی دیسک فشرده - از منسوبین نزدیک ۱۵) توانایی یک ملت برای حفاظت از ارزش‌های حیاتی خود در برابر تهدیدات - فلاسک.

عمودی: ۱) متواضع - بافنده - عرض ۲) مدفن ستارخان - زن شوهرمرده - تردید - قلیل ۳) دستور- لقب امپراتوران روم بود- آبکش ۴) دور از شلوغی و ازدحام- تزریق تدریجی داروهای محلول به رگ‌های بدن ۵) بزرگ‌ترین شهر ایالت کالیفرنیا- جهان معنی ۶) گونه‌ها، اقسام - مدافع موکل- خوابیده ۷) مدخل- اتاق زندانی- پیامبران ۸) کتف- تیرپیکاندار- خوش اندام- حرف دهن‌کجی ۹) حد نهایی- عاقل- نقاب ۱۰) ماری بسیار سمی - ناپسری - سیاره زهره ۱۱) آنچه به صورت اختصاصی در اختیار قرار گیرد - معبد باستانی کنگاور ۱۲) رمانی از پیر بنوا، نویسنده فرانسوی - شب چله ۱۳) ادرار را از کلیه به مثانه هدایت می‌کند- استوار- بیهوده ۱۴) آبکی- سوغات ساوه - مرکز شهرستان تنگستان- بله آلمانی ۱۵) شب زنده‌داری - خط نابینایان - معروف‌ترین پیست اسکی ایران.

حل جدول عادی شماره ۵۳۵۹

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	س	ر	ب	ل	ن	د	■	ح	ض	ر	ت	م	ح	م	د
۲	ک	ی	ا	■	م	ف	ه	و	م	■	ب	ه	ر	ا	م
۳	■	م	د	ث	ر	■	م	ا	ه	ر	و	■	ی	ر	ا
۴	پ	ی	■	م	ه	ن	د	س	■	ا	ک	ب	ر	■	س
۵	ه	ا	ل	ی	■	ا	م	پ	ا	س	■	ن	ه	ا	ن
۶	پ	■	ا	ن	م	ی	■	ر	ی	و	ن	د	■	ر	ج
۷	ا	ن	ی	ق	ی	م	ت	ی	■	ر	و	ر	ش	و	■
۸	د	ب	ی	■	ر	ن	د	ن	ش	ا	■	ن	ا	پ	ه
۹	■	ی	ک	ر	و	■	ا	س	ا	ل	■	ه	ا	ق	ل
۱۰	ا	ر	■	ت	ن	ا	ف	ر	■	ر	ه	ر	و	■	ا
۱۱	س	ه	م	ی	■	م	غ	ب	و	د	■	ق	ل	م	ه
۱۲	ک	■	ه	ل	ن	د	■	ه	ل	ن	د	ی	■	چ	ل
۱۳	و	ا	ج	■	م	ن	ت	ه	ی	■	ا	ب	ا	ن	■
۱۴	ن	ی	و	ش	ا	■	ک	و	د	ک	ی	■	س	و	ت
۱۵	ت	ا	ر	ک	د	ن	ی	ا	■	د	و	ش	ف	ن	ک

حل جدول ویژه شماره ۵۳۵۹

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ز	ن	د	ب	ا	ف	■	خ	ا	ن	ب	ا	ل	ی	غ
۲	ا	ت	ی	■	ب	س	پ	ا	ر	■	ن	ا	ا	ه	ل
۳	■	ب	ر	ن	ج	■	ن	ک	ی	س	ا	■	ت	و	ت
۴	گ	و	■	م	و	ا	ج	ب	■	ت	ب	ر	ک	■	ی
۵	س	ک	ب	ا	■	ل	ه	ا	س	ا	■	ک	س	ا	د
۶	س	■	ی	ز	د	ی	■	ز	ک	ر	ی	ا	■	س	ن
۷	ت	ج	ن	■	ل	و	م	ی	ر	■	م	ب	د	ل	■
۸	ن	س	ا	■	ا	م	ا	■	ت	ا	■	م	و	■	ا
۹	■	ت	م	ب	ر	■	س	ت	ر	و	ن	■	د	ب	ه
۱۰	ب	ج	■	ر	ا	ی	و	ل	■	ض	ی	غ	م	■	م
۱۱	ا	و	ر	ه	■	ک	ا	ه	ل	ی	■	ا	ه	و	ا
۱۲	س	■	ی	ه	و	■	د	ا	م	ح	ا	■	ل	ا	ل
۱۳	ک	ا	ش	■	ا	ل	ش	ت	ر	■	ح	ب	■	ه	■
۱۴	■	و	ن	ک	و	■	م	ر	ک	و	ر	■	ا	م	س
۱۵	ل	ا	ی	ت	ن	ا	ه	ی	■	ل	ا	م	ذ	ه	ب

داستان یک طرح بلند مدت

مکث

طرح بهسازی اطراف حرم مطهر رضوی از آن طرح‌هایی است که سال‌هاست آغاز شده، اما هنوز به پایان نرسیده. در خوشبینانه‌ترین نگاه این طرح را عبدالعظیم ولیان، استاندار وقت خراسان در نیمه نخست دهه ۵۰ آغاز کرد. تلاش‌هایی که ۱۹ فروردین ۱۳۵۴ و با تخریب بخشی از بازارهای متصل به صحن انقلاب حرم مطهر رضوی کلید خورد و در جریان آن بسیاری از خانه‌ها و بازارهای تاریخی مشهد تخریب شد تا شاید رفت و آمد مردم به مشهد تسهیل پیدا کند. اقداماتی که با وقوع انقلاب اسلامی مدتی معلق ماند تا پس از پایان جنگ در قالب طرح بهسازی و نوسازی اطراف حرم مطهر رضوی با همکاری وزارت شهرسازی وقت، آستان قدس رضوی و استانداری خراسان و شهرداری مشهد در اوایل دهه ۷۰ شمسی مجدد کلید بخورد. طرحی بزرگ که ۱۳ هزار پلاک واقع در حدفاصل نزدیک‌ترین تقاطع‌ها با حرم مطهر رضوی را در بر می‌گیرد و عدم دقت در مسائلی چون رعایت حریم آثار میراثی، حفظ جایگاه رقبات وقفی، عدم توجیه اقتصادی اجرای برخی از بخش‌های آن و عدم رعایت حقوق ساکنان این پلاک‌ها باعث شده بعد از گذشت حدود ۲۵ سال از آغاز آن حدود ۵۵ درصد پیشرفت داشته باشد و سال‌ها زمان بخواهد تا کامل شود.